

JAHAN PEYMAN BAR

بارنامه

بارنامه چیست؟

برای این که جابجایی و حمل بار انجام شود، نیاز به یک سند و مجوزی داریم تا عمل حمل بار صورت گیرد. درواقع به این سند یا مجوز، بارنامه گفته می شود که در صورت عدم بارنامه حمل بار غیرقانونی تلقی می شود و مشکلاتی دراین راستا به وجود می آید .

بارنامه سندی حقوقی است که شرکت های حمل و نقل و باربری هنگام دریافت کالا برای متصدی صادر می کنند.

این سند نوعی اوراق بهادار به شمار می رود که در آن مشخصات کالا، ارسال کننده، دریافت کننده، هزینه که شامل میزان بیمه، کمیسیون و صافی، تعداد و وزن کالا قید می شود .

این سند برای انواع روش های حمل و نقل از جمله حمل و نقل جاده ای، دریایی، هوایی و... صادر می شود.

وزارت راه و شهرسازی
سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای
بارنامه جاده ای داخلی

تاریخ صدور: _____
ساعت حرکت: _____

نام و نام خانوادگی فرستنده: _____ شناسه ملی: _____ کد پستی محل بارگیری: _____ آدرس محل بارگیری: _____ تلفن: _____
نام و نام خانوادگی گیرنده: _____ شناسه ملی: _____ کد پستی محل تخلیه بار: _____ آدرس محل تخلیه بار: _____ تلفن: _____

نام و نام خانوادگی راننده اول: _____ کد ملی: _____ ساکن شهر: _____ شماره کوالیفیکامه محل صدور: _____ شماره کارت هوشمند راننده: _____
نام و نام خانوادگی راننده دوم: _____ کد ملی: _____ ساکن شهر: _____ شماره کوالیفیکامه محل صدور: _____ شماره کارت هوشمند راننده: _____

شماره پلاک وسیله نقلیه: _____ سری پلاک: _____ محل شماره گذاری: _____ نوع بارگیر: _____ کارخانه ساخت: _____ شماره کارت هوشمند تاوان: _____ شماره و تاریخ انقضاء بیمه نامه شخص ثالث: _____

نام محموله: _____ وزن (کیلوگرم) / حجم (لیتر): _____ نوع بسته بندی: _____ تعداد بسته: _____ عمده یا کتبی: _____ مقصد تخلیه: _____

مبلغ (کرایه): _____ هزینه بارگیری: _____ هزینه تخلیه: _____ هزینه باسکول: _____ عوارض جابجایی کالا: _____ جمع: _____ سری: _____ برچسب: _____
(پیشگرایه) باقیمانده کرایه: _____ (ریال) کمیسیون دریافتی: _____ (ریال) مالیات بر ارزش افزوده: _____ (ریال) شماره د فرار داد بیمه: _____ نام شرکت بیمه گر: _____ ارزش کالا: _____ (ریال) حق بیمه: _____
نام موسسه یا شرکت حمل و نقل: _____ کد شرکت: _____ نشانی: _____
ضمن اعلام وصول کالای مندرج در متن بارنامه متعهد می گردد آن را حداکثر تا تاریخ: _____ به گیرنده تحویل دهد.
امضاء و اثر انگشت راننده / تاریخ: _____ نام و نام خانوادگی گیرنده / تاریخ: _____ مهر و امضا: _____

اهمیت بارنامه

سندی که از طرف شرکت حمل و نقل صادر می‌شود قراردادی بین فرستنده و شرکت حمل بار است و نشان‌دهنده‌ی تحویل کالا به شرکت باربری است که در واقع حکم رسید کالا را دارد. وقتی **بارنامه** ای صادر می‌شود و به امضای دو طرف می‌رسد، هرگونه ادعایی خلاف موارد ثبت شده در آن غیرقابل قبول است. زیرا تمام شرایط از قبل مورد تایید فرستنده و شرکت حمل بار قرار گرفته است.

از دیگر موارد اهمیت وجود این سند، این است که در صورت بروز خسارت برای کالای ارسالی، فرستنده می‌تواند با مراجعه به بیمه ادعای خسارت کند. در واقع نوعی پشتوانه برای تضمین سلامت کالای ارسالی است.

انواع بارنامه

با توجه به این که کالاهای مختلف، با وسایل گوناگون حمل می‌شوند، باید از بارنامه های متفاوتی برای حمل آن کالا استفاده شود. این به این معناست که نوع بارنامه بستگی به نوع وسیله مورد استفاده برای حمل دارد.

بارنامه دریایی:

سند ثبتی که قابلیت معامله دارد و پس از دریافت کالا توسط شرکت‌های کشتیرانی یا حمل و نقل دریایی بین فرستنده و شرکت صادر می‌شود. در واقع سند مالکیت کالا تلقی می‌شود.

بارنامه هوایی:

بارنامه هوایی یک رسید می باشد و سند مالکیت کالا به شمار نمی رود. معمولاً در ۱۲ نسخه صادر شده که ۳ نسخه اصلی آن از نظر تجاری مهم بوده و بقیه نسخه های آن برای قسمت های داخلی شرکت هواپیمایی به کار برده می شود.

در این نوع **بارنامه** باید مهر شرکت هواپیمایی و اطلاعات مربوط به تاریخ پرواز و شماره پرواز ثبت شود تا مشخص شود دقیقاً چه زمانی کالا به مقصد رسیده است. این سند قابل معامله نیست.

۳ نسخه اصلی در **بارنامه** هوایی عبارت اند از:

- نسخه اصلی اول برای شرکت حمل کننده یا صادرکننده
- نسخه اصلی دوم برای گیرنده
- نسخه اصلی سوم برای فرستنده کالا

بارنامه زمینی یا جاده‌ای:

سندی غیرقابل معامله است که جهت حمل کالا با کامیون مورد استفاده قرار می گیرد. این نوع سند که مخصوص حمل کنندگان با کامیون است و حدود مسئولیت های متصدیان [حمل و نقل جاده‌ای](#) را مشخص می کند، معمولاً از ۶ الی ۱۴ صفحه و گاهی تا ۲۱ صفحه هم صادر می گردد. ۳ نسخه اصلی این بارنامه به امضا صادرکننده، حمل کننده و گیرنده کالا می رسد و بقیه نسخه های آن در گمرک های ورودی و خروجی کشورهای بین راه مورد استفاده قرار می گیرد.

بارنامه راه آهن:

سندی غیرقابل معامله و انتقال است که توسط شرکت های راه آهن در ایستگاه های بارگیری آنان صادر می شود و شرکت راه آهن طی این سند اعلام می کند که کالای مندرج در ماهنامه را تحویل گرفته و متقبل می شود که آن را در مقصد صحیح و سالم همان طور تحویل بدهد.

بارنامه چارتر:

هنگامی که یک شخصی یا شرکت حمل و نقل برای انتقال کالاهای ارسالی خود، کشتی اجاره کند، نوع سندی که برای حمل کالا صادر می شود چارتر نام دارد. به عبارت دیگر بارنامه چارتر بارنامه ای درست است. چون کشتی از لحظه حمل بار تا رسیدن به مقصد در اختیار کامل آن شخص یا شرکت قرار می گیرد.

البته بر اساس مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی، بانکها در صورتی **بارنامه** چارتر یا درست را می پذیرند که این امر به صراحت در شرایط اعتبار مجاز شده باشد.

بارنامه حمل سراسری:

هنگامی که برای انتقال کالا از مبدأ به مقصد از حداقل دو وسیله حمل و نقل استفاده شود، شرکت حمل و نقل موظف است تا تمام امور مربوط به باربری بین دو مقصد را با انواع روش های حمل و نقل انجام دهد.

به این ترتیب سند صادره، **بارنامه** سراسری نام دارد و سندی قابل معامله است.

بارنامه حمل مرکب فیاتا:

اتحادیه بین‌المللی کارگزاران بار این بارنامه را که سندی قابل معامله و دال بر تحویل کالا و حمل آن با استفاده از وسایل مختلف حمل بار از مبدأ تا مقصد تعیین شده است، توسط کارگزاران فیاتا صادر کرده است.

این بارنامه تنها سندی است که به دلیل تطبیق شرایط آن با مقررات متحدالشکل اسناد حمل ترکیبی اتاق بازرگانی بین‌المللی مورد تایید این اتاق قرارگرفته است و حاوی آرم سازمان فیاتا و اتاق بازرگانی بین‌المللی است.

بارنامه فیاتا می‌تواند با شرایط خاصی به صورت بارنامه دریایی نیز صادر شود.

این شرایط شامل اطلاعات اضافی در مورد بندر بارگیری، بندر تخلیه و وسیله حمل دریایی است که در بارنامه باید قید شود.

در فیاتا مواردی به‌عنوان مفاد و شرایط ذکر شده است که متصدی حمل و نقل (که به آن فورواردر هم گفته می‌شود) در قبال آن‌ها مسئولیت دارد. از جمله:

- متصدی حمل و نقل مسئول عملکرد و غفلت اشخاصی است که از خدمات آن‌ها جهت اجرای قرارداد بر اساس **بارنامه** استفاده می‌کند.
- مسئولیت و تعهد فراهم آوردن وسایل اجرای کامل حمل از محل دریافت تا محل تحویل کالا، طبق مندرجات متصدی حمل و نقل و به نام او خواهد بود.

ضوابط و مقررات بارنامه

در صدور این اسناد بر اساس ضوابط و مقررات علاوه بر صادرکنندگان آن، فرستندگان، گیرندگان و رانندگان نیز بایستی از مقررات تبعیت کنند. برخی از این مقررات به شرح زیر هست:

شرکت های حمل و نقل و باربری

- تکمیل مندرجات بارنامه، به ویژه لحاظ نمودن کرایه حمل برابر قرارداد حمل
- صدور **بارنامه** از مبدأ قانونی شرکت به سایر نقاط کشور
- اخذ پروانه عبور برای بارهای ترافیکی و نیز صدور **بارنامه** جهت آنان
- صدور **بارنامه** تحت پوشش بیمه مسؤلیت حمل

فرستندگان:

- اعلام مشخصات بار و آدرس دقیق و صحیح محل بارگیری
- اعلام مشخصات گیرنده کالا و آدرس دقیق و صحیح محل تخلیه
- اعلام مشخصات کالا از نظر تعداد، وزن، ارتفاع، طول، عرض، نوع بسته بندی و...
- بارگیری به موقع ناوگان و اعزام آن به منظور جلوگیری از خسارت های احتمالی.

گیرندگان:

- تخلیه به موقع ناوگان به منظور جلوگیری از پرداخت حق توقف

- پرداخت کرایه درج شده در سند صادره توسط شرکت حمل و نقل به راننده کامیون، کامیونت یا تریلر حامل کالا

رانندگان:

- نگهداری از سند صادره جهت اخذ کرایه حمل در مقصد
- حضور به هنگام بارگیری بار
- عزیمت سریع پس از بارگیری در مبدأ برای به موقع رساندن کالا به مقصد
- حفظ و نگهداری از محموله بارگیری شده از زمان بارگیری تا زمان تخلیه
- حضور به موقع تخلیه بار در مقصد باربری

مقررات و کنوانسیون‌های ناظر بر حمل و نقل جاده‌ای

همانطور که می‌دانید در صورتی که کالا از طریق جاده حمل گردد ممکن است از یک یا چند کشور بین راه عبور نماید تا به کشور مقصد برسد و در گمرک مقصد، کالا را تخلیه نماید.

کشورهای بین راه جهت اطمینان از این که کامیون حامل کالا مقداری از کالا را داخل کشور آنها تخلیه ننموده و یا دارای کالای ممنوعه نیست، اقدام به بازرسی کامیون‌های ورودی نموده و پس از کنترل مدارک مربوطه و ذکر مقدار کالا، به کامیون مربوطه اجازه ترانزیت از خاک کشور خود را می‌دهند.

این شیوه عمل باعث تأخیر در رسیدن کالا به مقصد نهایی و معطلی بیش از اندازه در گمرک های ورودی و خروجی کشورها می‌شود.

برای رفع این مشکل، مقرراتی جهت ایجاد تسهیلات در رابطه با تشریفات گمرکی کامیون‌های حامل کالا که جاده‌های بین‌المللی تردد نموده و از گمرک‌های مرزی کشورهای بین‌راه عبور می‌کردند، به وجود آمد.

بر طبق مفاد این مقررات، مؤسسات حمل‌ونقل بین‌المللی با خرید دفترچه کارنه تیر(در این دفتر شرایط و استانداردهایی طبق کنوانسیون تیر ثبت شده است) برای هر سفر، پرداخت حقوق و عوارض گمرکی محموله کامیون را تضمین می‌کنند.

این ضمانت توسط شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی به اتاق بازرگانی مبدأ سپرده می‌شود و در مقابل، اتاق بازرگانی محل با در اختیار داشتن دفترچه کارنه تیر ضامن عبور ترانزیت کامیون مربوطه تا گمرک نهائی می‌گردد.